

Priloga 9: Jezikovno gradivo *Nova beseda* – VERI

1 LITERARNA BESEDILA

TRUBAR: Blagorodni, plemeniti, hrabri, spoštovani, skrbni, slavni in modri, milostni, zapovedujoči in naklonjeni ljubi gospodje! Hvalim Boga, **da sem vas našel v pravi krščanski veri** in da hočete v tej vojvodini Kranjski dokončno urediti pravo pridigarsko službo. Časa, ko me ni bilo med vami, nisem preživel v brezdelju, kakor ga vi niste brez težav in brez boja za našo cerkev.

Ako bi gospodar ukazal hlapcu, da naj mu zmlati pšenico, pa bi jo zapalil namesto zmlatil - kaj ne bo gospodar poklical biriče, da uklenejo hudobnega hlapca? Tak hlapec je učitelj, **ki naj bi k veri in Bogu vodil mladino**, pa jo pohušuje. - In zdaj vas vprašam - nadučitelj, Komar in Minka se s sklonijo in strme plaho: kdo med vami je tisti, ki zbira malopridneže, pijance in nečistnike v brezbožno društvo ter gradi gnezdo nejeveri in Antikristu?

Pred vami ne zapiram vrat. Še v pesmi moji se bleščite, **kot v veri se blešči – Pilat**.

Strašno je strmeti v potop sveta. **Ti vstajajo, padajo po veri, ki jih je dvigala do boga**, a zdaj je utihnil sredi temè klic njegov iznad temè.

Karantanija scela vključena v evropski red. Mimo so bili spopadi s **tistimi, ki so hoteli ostati zvesti veri** očetov, minili so časi vpadov divjih hord z vzhoda, država je pripravljena za obrambo pričakala zapozneli vdor Madžarov, ki jih je vojaški, predvsem pa slovenski civilizacijski blok na prelomu tisočletij zaustavil in prisilil, da so prevzeli družbene in kulturne vrednote od staroselcev³⁶. 36 Slovence so imenovali Vendi. Za mnoge pojme, ki jih prej niso poznali, so uporabili besede ljudstva, na katerega so naleteli – to pa so bili Slovenci.

Na vsak način naj prestopi, privoščite mu to veselje! Veste, ko bo sit, **bo pa zopet nazaj prestopil k stari veri** in k stari ženi.

Ali v tistem hipu, ko je zatisnil oči, se mu je tiho približala Irena z blagovestjo v rokah. Iz knjige je gorel plamen ljubezni in ožarjal njen obraz, **ki se je v globoki veri smehljaj njegovim dvomom**. Tiho so se zgibale njene drobne ustnice kakor nekdaj v čolničku.

»Oprosti, moj gospod, od mladih nog služim bogu, ne morem več iz svoje kože. Odpusti mi, in me odpusti, star sem že, **naj umrem v veri** v svojega boga.« »Kdo bi te nadomestil, Ibis, komu bi lahko zaupal

Ker pa je v deželi več konkurenčnih cerkva, med katerimi vladajo silna nasprotja, se je dovoljeno posmehovati cerkvi ali religiji, ki ji ne pripadaš. Priporočljivo je tudi, da se že vnaprej pozanimaš, **kateri veri pripada sogovornik**, ker bi bilo smešenje njegove vere v njegovi prisotnosti huda žalitev. V glavnem obstajata dve vrsti dovtipov, protestantski proti katoliškim in katoliški proti protestantskim.

A ne verjemi, da so naši papeži in visoki duhovniki iskreni fanatiki! **Največ med njimi se jih v krogu intimnih prijateljev posmehuje veri, h kateri sicer z ognjem in mučenjem silijo zunanji svet.** Julijan II. in Leon X. sta bila čista pogana

Globalna razlika med katolicizmom in protestantizmom je prav v tem, da je Luther pomen razuma zanikal, imenoval ga je celo »kurba«, namesto tega pa je ponudil reducirano geslo: »Sola fides« - samo vera. **Katolicizem pa gradi na obojem: veri in razumu**, kar izpričuje tudi okrožnica papeža Janeza Pavla II., izšla 14. septembra 1998: FIDES ET RATIO (Vera in razum). To, kar Nobel morda pripisuje katoliškemu nauku, je naslovljeno na napačen naslov, to pismo bi moral poslati v Wittenberg na naslov Martina Luthra!

»Previdni bodite,« je rekel grof. »Saj veste, kako pravimo: **kdor malo ve, kaže veri hrbet, kdor pa ve veliko, se ji priklanja**.« Z glasom, ki je bil hkrati nadut in očetovski, je dodal:

Bouvard je bil tiho. **Sam pri sebi se je nagibal k veri**

Čez nekaj dni je prišel Feliks s svojo ženo Druzilo, ki je bila Judinja. Dal je poklicati Pavla in ga poslušal, **ko je govoril o veri** v Jezusa Kristusa. Ko pa je beseda nanesla na pravičnost, vzdržnost in prihodnjo sodbo, se je Feliks prestrašil, zato je rekel:

2 POLLITERARNA BESEDILA

Življenje, veselje do življenja je tudi v muslimanski kulturi močnejše od rigoroznih in smrtonosnih talibanskih teoloških dogem in iz njih izvirajočih represalij. To se je pokazalo že

ob odhodu talibanov iz Kabula, prve so spregovorile pretepane in ponižane **ženske, ki jim ne pride na misel, da bi se odpovedale svoji veri**, a zaradi nje tudi ne marajo živeti kot živali. Verjamem tudi, da bo zahodni svet z veliko več tankočutnosti prisluhnil ne samo islamu in njegovi kulturi, ampak problemom tretjega sveta nasploh

Da so se njegovi zamisli pridruževali in to delajo še danes, tudi ljudje, ki ne pripadajo niti judovstvu niti krščanstvu, vsaj mislijo in trdijo tako, nas ne sme začuditi, saj se večina pripadnikov pokrščanskih laičnih duhovnih konceptov ali celo protikrščanskih gibanj preprosto ne zaveda svojih duhovnih korenin, ki so iste kakor korenine vsakega pobožnega juda in kristjana. Tako se tudi eventualni marksist Zamenhofovemu projektu ne pridružuje iz duha svoje zmote in nasprotovanja religiozni veri, temveč prav nasprotno, **iz svojih globokih korenin v tej isti veri**, čeprav zasutih in na zavedni ravni pozabljenih ali celo odklanih in osovraženih. Zamenhof sam se ni povsem zavedal, koliko judovstva in krščanstva je vgradil v svoj jezik, zato nas ne bi smelo čuditi, če se tega še toliko manj zavedajo njegovi pozni somišljeniki.

Torej posluš: nič nočemo vedeti o "svobodni šoli", ki kvari ljudstvo, in o svobodnem zakonu. Nočemo postati "prosti Rima" (Los von Rom), ampak **želimo ostati zvesti veri** svojih očetov. Pokonci, ljubi deželani, združimo se ob krščanskih praporih in postali bomo nepremagljivi..

3 ZNANSTVENE IN TEHNIČNE PUBLIKACIJE

Posebej so izganjali protestantske pastore, učitelje in jim nasilno odvzemali cerkve v letih 1672-1733. Leta 1674 so bili privedeni pred sodišče v Požunu (Bratislavi) in **so se morali pod prisilo odpovedati svoji veri** in službenim mestom ali zapustiti deželo. Večje število jih je bilo vrženih v ječo, od koder so jih odpeljali v Trst in Neapelj na galeje.

Ohranili so svojo kulturo. Po zadnjem popisu prebivalstva, ki je bolgarsko prebivalstvo razločeval po narodnosti, to je bilo leta 1965, je 43 % **Romov pripadalo pravoslavni veri** in govorilo bolgarsko, 34 % jih je bilo pravoslavcev z romskim jezikom, 23 % pa se jih je štelo za etnične Turke, ki so muslimani in govorijo turško. Po nekaterih ocenah je zdaj kar tri četrtine Romov muslimanov

A tega gnusnega, bogokletnega prepričanja se je navzel tudi sam cesar Leon in nad nas priklical prenekatero zlo. Našel si je somišljenika v tej zgrešeni veri, nekoga po imenu Beser,

ki je kot kristjan v Siriji padel v ujetništvo, **nato pa se odpovedal veri** v Kristusa in sprejel postave Arabcev. Ta Beser je bil tisti čas pravkar osvobojen iz arabskega ujetništva in je dobil pravico do bivanja v bizantinski državi

4 DELO

Prebivalci smo se morali odločiti, ali se vpišemo pod versko pripadnost rimokatolik, pravoslaven, ateist itd. Beseda ateist bi naj pomenila, **da oseba ne pripada nobeni veri**, vendar pa ta beseda pri Slovencih preveč spominja na komunizem in brezbožništvo, kamor pa ne sodimo ne eni in ne drugi.

Mnogi so svoje cilje dosegli, mnogi doživeli polom, zavili na stranpoti, marsikdo je umrl ali propadel. Upravičeno pa si lahko mislimo, da bi si človeštvo brez teh ljudi, ki so iz kakršnegakoli vzgiba že napravili korak v neznano, brez teh »norcev«, ki so **sledili svoji veri**, prepričanju, poslanstvu, še danes delilo prostor v drevesnih krošnjah z drugimi primati.

Kitajski politični oporečniki - ki so pod večletnim pritiskom obmolknili, a niso prenehali delati na svojih programih - so na delovanje Falun gonga v začetku gledali s skepso agnostikov, nekateri od njih pa so širjenje sekte celo doživljali kot poraz kitajske družbe in kot priznanje, da se ni sposobna vesti racionalno in »znanstveno« (kar je ideal še z začetka stoletja, ko se je znanost postavljala nasproti razširjenemu vraževerju). Postopno je tako imenovano »demokratsko gibanje«, in to njegovi predstavniki v LR Kitajski kakor tudi pregnani voditelji v tujini, prenehalo kritizirati Li Hongzhija in njegov nauk, kar nekateri razlagajo z dejstvom, **da se je družina Zhao Ziyanga pridružila tej veri**, medtem ko drugi menijo, da so politični aktivisti dojeli potencialno moč sekte in njeno sposobnost zbiranja široke baze v ljudstvu. Oblasti so hkrati prižgale rdečo luč za alarm: Falun gong bi lahko potencialno uporabili tudi za rušenje Komunistične partije!

Končal je srednjo šolo, s kosom rodovitne zemlje, na kateri je z ženo in starimi starši lahko marsikaj pridelal za družino pa še za na trg, in s prodajalno, ki je prinašala ravno toliko, da sta lahko majhnima sinovoma privoščila dokaj brezskrbno življenje. Njegov edini greh je bil, da **se ni želel odpovedati veri**, zatrjuje. Najraje se je udeleževal tridnevnega verskega festivala durga puja, na katerem so običajno zbirali obleko, obutev in hrano za reveže, razlaga Radživ.

Tako kakor se svobodno odločamo, ali bomo obupovali ali ne. **Vrata k veri** v boljšo prihodnost **so odprta**,« pravi rabin.

Preverjali smo, ali ni v kakem od večjih mest prišlo do napake, toda vernikov je dejansko manj v vseh občinah,« pravi Jirina Ružkova, vodja službe za popis prebivalstva v CSU. Iz popisa je prav tako razvidno, **da so se veri odpovedali skoraj izključno nekdanji katoličani**.

»Ker bi Bog le stežka bil za to odgovoren, so za to krivi muslimani,« pravi strokovnjak za verstva David Cook. Islamski fanatiki so prepričani, **da lahko samo z osvobodilnim udarcem svoji veri spet priskrbijo svetovno veljavo**. In v tem da svoje letargične in malodušne sovornike pripeljejo nazaj k »pravim koreninam« islama in k njegovi »čistosti«.

V mladih letih ni niti za hip razmišljal o tem, da bi svoje življenje posvetil islamu. Kar dvaindvajset let je namreč delal kot težak v tovarnah okrog Dušanbeja, leta 1982 pa je hudo zbolel in **se po pomoč zatekel k veri**. Postal je tako znan in priljubljen imam, da je bil pred petimi leti soglasno izvoljen za novega muftija Tadžikistana, verskega voditelja ene najbolj revnih držav sveta, ki jo je na kolena spravila tudi večletna državljanska vojna.

Drastično pa je upadlo število vernikov na socialno ogroženih območjih, ko so denimo nekdanja rudarska mesta v Walesu in osrednji Angliji - tamkajšnji prebivalci so spričo okoliščin, v katere so bili pahnjeni, **izgubilo vero v boga**. Zato pa je po dogodkih 11. septembra v ZDA naraslo **število ljudi, ki so se k veri zatekli** zato, da bi tako lažje našli odgovore na moralno-etične dileme.

Večina se je pred tem ustavila še pri mizi, za katero sta sedela predstavnika islamske skupnosti, prodajala molitvenike za prihodnje leto in zbirala prostovoljne prispevke. Mlajši so klepetali, v glavnem o tem, kaj so delali včeraj, kaj nameravajo početi danes, starejši so mirno in skorajda brez besed »zasedli« svoj prostor **in se prepustili veri**. Iz zvočnika je odzvanjal mirni glas muftija in njegovega pomočnika, ki sta v maniri dušnih pastirjev vodila molitev ter pripravljala navzoče na osrednji trenutek - na bajramsko molitev, katere začetek je bil napovedan ob 8.17.

Posebnost slovenskega v primerjavi z evropskim je ta, da je bil obarvan z idejami Krekovega socialnega gibanja. Kardeljev samoupravni socializem se je hranil iz duha krekovcev, od teh so mnogi prešli med komuniste **in se tod odrekli prvotni veri**. Sprevrnjena preslikava izvirnika je zmeraj potvorba prvotne podobe

Večina se je pred tem ustavila še pri mizi, za katero sta sedela predstavnika islamske skupnosti, prodajala molitvenike za prihodnje leto in zbirala prostovoljne prispevke. Mlajši so klepetali, v glavnem o tem, kaj so delali včeraj, kaj nameravajo početi danes, **starejši** so mirno in skorajda brez besed »zasedli« svoj prostor **in se prepustili veri**. Iz zvočnika je odzvanjal mirni glas muftija in njegovega pomočnika, ki sta v maniri dušnih pastirjev vodila molitev ter pripravljala navzoče na osrednji trenutek - na bajramsko molitev, katere začetek je bil napovedan ob 8.17.

Vsaj en tak primer je znan tudi v pregovorno katoliški Italiji: za tako radikalen korak, kakor je izbris imena iz krstne knjige, se je odločil homoseksualec, ki so mu šle v nos obsodbe na račun istospolno usmerjenih, ki so jih izrekli vatikanski cerkveni dostojanstveniki pred bližajočo se parado gejev in lezbijk World Pride 2000 julija istega leta le streljaj od sedeža cerkve - v Rimu. Na njegovo ogorčeno pismo, ki ga je objavil dnevnik La Repubblica **in v katerem se je javno odrekel katoliški veri**, v katero je bil krščen kot dojenček in zatorej nezavedno, je odgovoril predstavnik italijanskega združenja ateistov in agnostikov (Unione degli Atei e degli Agnostici Razionalisti). Svetoval mu je, kako naj prekliče svoj krst (postopek je podoben kot pri nas in kot ga je opisala Svetlana Makarovič), in hkrati postregel s podatki, koliko enako mislečih živi na Apeninskem polotoku.

Karel je predvsem »izkazoval čast Bogu«, služil univerzalni cerkvi, ki naj bi se razširila po vsem svetu; ni razmišljal o prihajajočem tisočletju, temveč o poslednji sodbi. **Pomembno je bilo pokoriti pogane pravi veri** in na pravi način urediti lastno cesarstvo. Tovrstno ravnanje je sveti Avgustin priporočal kraljem, da bi dosegli večno blaženost.

Njeni institucionalni temelji namreč ne izhajajo iz njenih mučeniških začetkov, ne, cerkev v današnji podobi izhaja iz časov, ko je bila posvetna vladarica sveta. Zdaj ko njena posvetna moč vsaj na zahodu počasi ugaša in se ob bolečem osipu vernikov počasi spet uči ponižnosti, jo kot duhovi preteklosti preganjajo **na strahu in ne na veri utemeljeni kanoni** in dogme, ki jo vedno znova razgaljajo v njeni nekdanji aroganci. Ob ekumenskih srečanjih, kakršno je to,

se zdi, kot da je večina te zapuščine odveč, a toga institucija, kakršna je cerkev, ne more drugače, kakor da deluje v skladu z njimi.

Nekaj ocen iz pisma škofov: verniki se morajo bolj izpostavljati v javnosti; kakor v prejšnjem režimu je tudi danes naše okolje nestrpno do krščanske resnice; katoličani ne morejo privoliti v trditve, da so vse vere enake in da je vseeno, kaj kdo misli ali veruje; **zaradi strpnosti se katoličani ne morejo odpovedati veri**, da je samo Kristus »pot, resnica in življenje« za vsakega človeka; krščanstvo od začetka prežema življenje in misel slovenskega človeka; katoličani ne smejo podleči poskusom razdora med verniki in cerkvenim vodstvom

Cerkev se je proti veri v čarovnice sprva borila. Canon episcopi Regina iz Prüma (l. 906) je zaukazal, da se ljudi pouči o neutemeljenosti vere v čarovnice.

Ko je padel **Hruščov, ki je bil zelo proti veri**, smo v verskih disidentskih krogih resno upali na otoplitev. Zato sva se s prijateljem Nikolajem Ešlimanom odločila za odprto pismo patriarhu.

V Irkutsku sva denimo tri leta živela v majhni sobici, ko sva študirala. **Prav on mi je pomagal, da sem se vrnil k veri**. Predlani smo ga kanonizirali na njegovem grobu.

Člani različnih združenj, ki si prizadevajo ozaveščati javnost o škodljivosti tobaka in odvrčati od kajenja, **se zatekajo celo k veri**. Podružnica WHO je dala natisniti besedilo vodilnega egipčanskega muftija, v katerem grmi proti kajenju, in ga razdelila v 53 tisoč mošejah.

Gere, slaven in bogat, vzgojen v strogi metodistični veri, **je že dolgo prepričan budist, predan veri**, v kateri slava in bogastvo nič ne štejeta. Hvaležen je življenju, da mu je dalo tako dobrega učitelja, kakršen je dalajla

»Zaman se trudijo zidarji,« je Rode navedel psalm, »če Gospod ne zida hiše.« Po Rodetu brez Boga in brez moralnih vrednot, **ki temeljijo na veri vanj**, ne bomo zgradili nič trajnega in nič trdnega.

Sporna se menda zdita tudi Indijanca, ki ju bo papež razglasil za blažena. Svetost sta si prislužila tako, da sta **rojake, ki so ostali zvesti veri** prednikov, izdajala španskim zavojevalcem.

A navzočnost babice je bila v nekaterih okoliščinah tudi blagodejna za otroka. Podatki o družinskem življenju v 18. in 19. stoletju na ozemlju današnje Nemčije izvirajo predvsem iz vaških skupnosti, raziskovalca Volland in Beise pa menita, da stereotip o hudobni tašči korenini **v skupnostih, ki so se strogo podrejale veri**. DPA

Lahko sicer verjamemo enotnemu zagotavljanju »upravljavcev države«, da sta integraciji v nacionalnem interesu. A **demokracija ne temelji na veri**. In tudi najbolj zanesljive javnomnenjske sondeže ne potrjujejo tistega nespornega konsenza, ki bi lahko integracijskim predlogom in nameram pridal svojstvo nacionalnega interesa.

Vse več mladih išče pot k »veri brez cerkve«

»Hotela sem biti sprejeta v družbi, finančno samostojna, hotela sem hoditi okrog brez rute na glavi in želela sem poskusiti alkohol,« pravi. Lani spomladi je javno priznala, **da se je odrekla veri** svojih staršev. Kmalu se je znašla v navzkrižnem ognju: kritizirala je islam, zato so jo napadli muslimanski priseljenci; bila je »premalo strpna do drugih kultur«, zato so se je ustrašili rojeni Nizozemci.

Pač pa resnico uči filozofija: »Cilj filozofije ni drugo kot resnica; cilj vere pa ni drugo kot pobožnost.« Vera zato spoznanja Boga ne more postavljati kot zavezujoče: **»umsko spoznanje Boga ... nikakor ne pripada veri** in razodeti religiji«. To tudi ne bi bilo prav(ično), kajti »umsko oziroma natančno spoznanje Boga ni dar, ki bi bil skupen vsem ljudem, tako kot pokornost«, in Bog, ki bi od ljudi zahteval nekaj, kar jim ni dano, ne bi bil pravičen Bog.

Zdravilčeva samoprepričanost zanesljivo pomaga naši veri, vera pa premika gore, kaj šele kamenčke v mehurju! (Pod lupino razuma pa smo itak vsi verniki.)

V družbi, v kateri so se obvezujoče etične norme razblinile v poljubnost, mnogi iščejo vzore, ki bi se jih lahko oprijeli. **Reformator se je pred skoraj petsto leti uspešno uprl slepi veri**

in cerkveni oblasti - in (ponovno) odkril vest kot normo za svoje ravnanje. »Tu stojim, ne morem drugače.«

V vlogi Gustava Mahlerja nastopa Marek Brodski, v vlogi njegove žene Alme pa Gabriela Filippi (na fotografiji Mahlerjeva poroka z Almo Schindler). Ustvarjalci nadaljevanke gledalca popeljejo skozi burno dobo zatona habsburške monarhije in njenega umetniškega vrhunca v času dunajske secesije, ki je izoblikovala in do te mere zaznamovala nadarjenega in občutljivega moravskega Žida, da se je bil **zaradi dirigentske kariere v dunajski Operi pripravljeni odreči svoji veri** in sprejeti zakramente krščanstva. Prvi del nadaljevanke z naslovom Čudežni rog začenja pripoved na češkem Moravskem, v drugem delu Vzpon na vrh mladega Mahlerja leta 1882 pot zanese v Ljubljano, tretji del Sestop v večnost pa opisuje skladateljevo najplodovitejše obdobje. J. Š. A.

Vsaka povezava, ki temelji zgolj na veri, nima nikakršne prihodnosti. Evropa se mora povezovati predvsem na podlagi političnih in gospodarskih interesov.

Njih pa to seveda moti. Kajti **odnos islamskih intelektualcev do svetih besedil temelji izključno na veri**. Jaz sem v njih iskal zgodbo, zanje pa so mistični sveti spisi dervišev, ki sem jih na primer proučeval, nedotakljivi.

Lukrecija se je umaknila iz političnega življenja in uživala na sijajnem dvoru v Ferrari, ki je postala središče renesančne umetnosti in književnosti. **V zadnjih letih življenja se je posvetila veri**

Večina prebivalcev je sprejela novo vero. Tudi po tem zmagoslavju so se nadaljevali boji z okoliškimi plemeni, **ki so nasprotovala novi veri**.

On zmore vse! Vernikom je naročeno, **naj ostanejo trdno zasidrani v veri** in naj se vzdrže odgovora na napade, čeprav, v nasprotju z navedenimi verzi, možnosti v prihodnosti ostajajo odprte - dokler ne pride Bog z Njegovim poveljem. Kljub očitnemu razočaranju nad odzivom judov je povelje o nenasilnosti jasno izraženo.

Bodočim učencem namerava predvsem pokazati, koliko skupnega imajo kristjani in muslimani: »**Obe veri učita ljubiti bližnjega** in ni naključje, da Koran za največjega preroka pred Mohamedom priznava Jezusa. Veliko se lahko naučimo eden od drugega,« pravi.

Budimpešta - Čeprav se je med zadnjim popisom prebivalstva leta 2001 skoraj 85 odstotkov od skupno 10,15 milijona Madžarov izreklo, **da pripadajo krščanski veri**, jih večina nasprotuje političnemu angažiranju cerkve oziroma njenemu vmešavanju v sprejemanje političnih odločitev in določanje politične usmeritve državljanov.

Izgubil je vse. **Sosedje so ga pritegnili k veri** in jogi, pozneje pa je nanj zelo vplival neki gobavec, zadovoljen, četudi je izgubil vse prste na nogah in rokah. Postal je njegov guru pri iskanju sreče.

Neodvisno od tega, kateri veri pripadajo, neodvisno od tega, ali se bodo poročili na dan, ki jim ga bo po branju usode iz dlani določil vedeževalec, in neodvisno od tega, ali bodo čakali do 8. januarja in se na ruševine hiš vrnili šele po tem, ko bodo preverili, ali je imel astrolog s svojo prerokbo prav, si vsi v Šrilanki želijo, da bi uvedli sistem za opazovanje cunamija in zgodnjo razglasitev alarma v primeru nevarnosti. Katastrofa, ki je prizadela južno Azijo in Afriko, ni odnesla rekordnega števila življenj.

Konstantinov sovladar Licinij, ki je bil sprva strpen do kristjanov, jih je začel po sporu s cesarjem okrog leta 320 preganjati v imenu »starih bogov«. Čistko je začel na dvoru in v vojski ter izdal odlok, po katerem **se je moral vsak kristjan odreči svoji veri**, sicer mu je grozila smrt.

Mene je svet bonsaja naučil razmišljati, poslušati druge in mi odprl nove svetove,« je na delavnici v Volčjem Potoku povedal mojster bonsajist iz Vidma v Furlaniji. **Odnos vzhodnjakov do narave temelji na njihovi veri**: opazovati, znati gledati, nikoli biti aroganten do zunanjega sveta, upoštevati štiri letne čase. Njihove vrednote v zvezi naravo in družino so zelo drugačne od naših.

Za nekatere je bil prehod v pravoslavje, to velja za duhovnike in vernike, seveda edina rešitev. Toda nekateri **so kljub temu ostali zvesti svoji veri**.

Že marsikdo ga je hotel prepričati, naj zamenja službo, a jim zmeraj znova odgovarja, da ga njegov poklic osrečuje. »Ko me ljudje zagledajo, se spomnijo na smrt in na Boga, **kar jih vrne k veri**,« je prepričan Mohamed. Nasmeh, ki nikoli ne izgine z njegovega obraza, mnoge jezi.

»Edina omejitev je samovolja, kadar raziskovalec ali ideolog razglša za znanstveno preverjeno nekaj, česar glede na neskončne razsežnosti vesolja in izredno pretanjeno prepletanje materialnih in duhovnih danosti nikoli ne bo mogoče znanstveno zanesljivo preveriti.« Empirično preverjanje teorij se zdi religiologiji, **utemeljeni na bolj ali manj neomajni veri**, ki ji šele ex post sledi spraševanje, neustrezno. Dr. Jože Krašovec je prepričan, da človeški razvoj ni toliko odvisen od razuma, kot od stanja čustev in morale. Lahko torej teološki očitek, da znanost ne zna razložiti nastanka življenja, vendar hkrati, vsaj navidez, ne dopušča vloge stvarnika, razumemo kot moralni ugovor pozitivizmu?

Ali lahko v angleškem Economistu pričakujete, da boste prebrali uvodnik, ki bi podprl kakšen primer demonstracij, ki bi bile naperjene proti kapitalizmu oziroma kapitalistom? V Saudski Arabiji, četudi bi tam vladala demokracija namesto avtorskega režima, bi težko našli članek z naslovom »**Zakaj ne pripadam islamski veri?**«

Moja mati je bila hčerka zelo znanega ameriškega krščanskega fundamentalista, ki je bil celo minister, oče je bil jud. Moji starši so bili levičarji, **bili so proti veri**. Živela sta z religijami, ki so ju razočarale.

Sploh nisem vedel, kam se podajam - vseč so mi bili Zanussijevi filmi, pa sem šel. Izkazalo se je, da je ta delavnica zelo versko obarvana, **veliko smo govorili o veri**, molitvi in podobnih stvareh. Vzdušje je bilo še najbolj podobno samostanskemu.

Rodila se je v kmečki družini in bila strogo vzgajana v katoliškem duhu. Oktobra 1923 se je poročila s Franciscom Francom. Španci so jo sprva občudovali in posnemali - **vedno je bila elegantno oblečena ter predana veri** in možu.

Za krščanstvo so zato judi in muslimani zrcalna podoba vsega storjenega zla, za katerega so verjeli, da ga niso sposobni ali ne bi mogli storiti, vendar se hkrati tudi zavedajo, da so ga

vendarle povzročili. Povrh vsega se skozi podobo juda kot morilca otrok v bistvu odkriva ojdipovsko narekovano nasilje **ljudi, ki pripadajo sorodni veri**.

Zato naj bi bil japonski samomorilski bojevnik edino orožje, s katerim bi lahko naredili čudež: ubranili domovino pred ameriško invazijo. V takšnem razmišljanju bi lahko našli nekaj vzporednic z miselnostjo teoretikov Al Kaide in njihovo idejo, **da lahko človeška duša, če je brezmejno predana veri, postane** nepremagljiva in se kot človeški izstrelek prelevi v najsmrtonosnejše orožje.

V naši vasi pa ni bilo cerkve. **Moja starša** sta bila priseljenca, vendar **se** v novih proletarskih okoliščinah **nista odpovedala veri**. Zato smo otroci hodili k verouku v sosednjo vas.

In če bog ne obstaja, zakaj se torej moramo lepo vesti? Saj res, od kod človeku pravzaprav ves sveženj moralnih vrednot, zaradi katerih se med dobrim in slabim praviloma odloča za prvo; **najbrž tudi te temeljijo na veri**? Dawkins razlaga, da je tudi morala produkt evolucije, kajti v preteklosti so ljudje ugotovili, da ima življenje v skupnosti, kjer so se bili prisiljeni držati določenih pravil in biti solidarni s tovariši, nemalo prednosti.

V svojih akademskih prispevkih, predavanjih, nastopih v TV-oddajah ... **že leta bije srdit boj proti veri**. Pred nedavnim je temu posvetil knjigo The God Delusion (Iluzija o obstoju boga).

Uzbekistanci pripadajo muslimanski veri, ki po 50 letih prisilnega ateizma v Sovjetski zvezi znova pridobiva zagon. V obdobju sovjetske okupacije so Rusi po državi zaprli več tisoč mošej, delovali sta le dve v Buhari, število dovolilnic za romanje v Meko pa so omejili na sedem.

Smo proti političnemu islamu,« živahna, radikalna in duhovita sogovornica predstavi svoj manifest. **Pred tridesetimi leti se je odpovedala islamski veri**. Svojemu boju, ki je izredno uspešen tudi zaradi hitro razvijajočih se informacijskih tehnologij, vsak dan posveti od šestnajst do osemnajst ur.

Prav malo se je prebilo na prostost. Ljudje, ki bi jih tako gradivo lahko zanimalo iz drugačnih pobud, morda moralo zanimati, **pa so se pohlevno uklanjali veri**, da je tako, kot je, ravno prav. Slovenski muzejski inventar je lep primer te medle pohlevnosti

Predstavnik za tisk kitajskega zunanjega ministrstva je takoj opozoril, da bo papeževo srečanje z dalajlamo za kitajske oblasti »žalitev«, tako da bo azijska sila najbrž izkoristila vse kanale, da bi preprečila ta dogodek. Argument, **da gre za moža, ki sta privržena veri** in ki si imata marsikaj povedati v zvezi z duhovnimi vprašanji, pa je za Peking popolnoma brez vrednosti.

Cerkev se je namreč do tedaj že uspešno ubranila naukov angleškega verskega reformatorja Johna Wycliffa in češkega reformatorja Jana Husa, prav takrat pa se je ukvarjala z Erazmom Rotterdamskim. Papež je zato v Lutru videl le še enega neposlušneža, ki bo za seboj potegnil nekaj duš, **vendar se bodo sčasoma spet vrnile k pravi veri**. Za novo gibanje pa so bile v Nemčiji zelo ugodne razmere, se je zelo hitro razširilo, papež pa se mu ni postavil nasproti, dokler ni bilo prepozno.

Bin Laden je Palestince pozval, naj ignorirajo politične stranke, ki so se zapletle v brezbožnost demokracije - pri tem je mislil na gibanje Fatah -, in jih pozval k oboroženemu odporu. »Palestine ne bomo dobili nazaj s pogajanji, ampak tako, da se zbudimo iz otopelosti, **se obrnemo k veri in zanjo žrtvujemo življenje in imetje**,« je izjavil. Palestino je mogoče pridobiti le z ognjem in mečem - kot je bila Palestincem odvzeta.

Glagoljaši so veliko storili za narodno zavest na območju Istre. Glagolica je najstarejša slovanska pisava, ki jo je v 9. stol. zasnoval Ciril. Brata Ciril in Metod sta na prošnjo moravskega kneza Rastislava odšla na Moravsko, **da bi Slovane v njihovem jeziku poučevala o veri**. Sestavila sta pisavo glagolico ter v starocerkvenoslovanski jezik prevedla dele Svetega pisma in liturgične knjige

Kljub grožnjam in protiverski propagandi v takratni Jugoslaviji, so zapisali v tržaškem Piccolu, se ni umaknil in se tudi ni odpovedal verskemu izobraževanju mladih preganjanih katolikov. Njegov brat Giovanni Bonifacio je izjavil, da se Francesco nikoli ni zanimal za politiko, ubit je bil samo zato, **ker je bil veren in se veri ni odpovedal**

Skladali so v glavi in meje med inštrumenti so izginile. **V svojih delih, ki govorijo o veri**, družini, domovini, so si na poseben način dajali duška. Taboriščna glasba ni nujno žalostna, pravi Lotoro, ki je tudi sam izvrsten glasbenik.

Vsako leto izda publikacijo z naslovom Acta Ecclesiastica Sloveniae, kar pomeni, da je letošnja jubilejna - trideseta. Njen avtor je Damjan Debevec, naslov pa zanimiv za širše bralstvo: **Karikature v boju proti veri** in Cerkev 1945-1960.

Po skoraj triletni odsotnosti mi začetek leta z zmago na turnirju za grand slam pomeni zares veliko. Za prve tri, štiri mesece sezone si nisem zastavljala nobenih ciljev, odločila sem se le, da bom trdo delala in potem bom videla, kam me bo to pripeljalo,« je s solzami v očeh pripovedovala 187. igralka sveta ter razkrila, **da se je v najtežjih trenutkih zatekala k veri.**

Fundamentalistične skupine, ki hočejo pri šolskem pouku s kreacionizmom tekmovati z darvinizmom, so nevarnost za omiko znanosti, svari vodilni britanski znanstvenik, lord May. **Njihov cilj je zamenjava znanstvenega materializma z idealizmom, ki temelji na slepi veri.** Zato poziva znanstvenike, da se aktivneje oglašajo proti »inteligentnemu načrtu« in drugim sodobnim »lažiznanostim«, katerih spoznanja so naravnane proti znanosti in zavajajo neuke množice.

Kakorkoli, Darwin in Emma sta imela dolgotrajen in srečen zakon, poln medsebojnega spoštovanja in nežnosti. O tem priča na stotine njunih pisem in dnevniških zapiskov ter tudi to, da je Darwin, ki je s svojimi teorijami zamajal temelje Katoliške cerkve, **vedno rad poslušal svojo pobožno ženo Emmo, ki mu je veliko govorila o veri,** in četudi nje biologija in znanost nista nikoli zanimali, je skupaj z možem ure in ure presedela na vrtu in opazovala deževnike.

Vse več priseljencev druge in tretje generacije je namreč čedalje bolj razočaranih nad zahodnim svetom; če pa se otepajo še z brezposelnostjo in slabo izobrazbo, se nekateri, ponavadi najbolj nestrpni, takšni, ki zavrača vrednote, kot sta liberalizem ali emancipacija žensk, **zatečejo k veri.** Mnogi islamski priseljenci zato živijo v nekakšni paralelni družbi.

Cerkveni oblasti očitno ni pomembno, da je bilo 99 odstotkov borcev NOV krščansko vzgojenih. Oni, polni sovraštva do NOB, **mislijo, da smo se partizani borili proti veri** - absolutna laž! Resnica je, da smo se borili proti takšnim cerkvenim oblastnikom takratne Ljubljanske pokrajine, ki so izdali lastno domovino.

Izvor morale ni v svetih knjigah, ampak je morala iz evlucijskih razlogov usidrana v naše ravnanje. **Se pravi, da niti morala vernih ljudi ne temelji na veri.** Skoraj vsi se strinjamo glede moralnih temeljev, na katere religija ni imela vpliva

Glavna izraznost temelji ravno na razcepu med dvomom o temeljnih bivanjskih vprašanjih kot podstati, **ki človeka peljejo k veri**, in temeljni odpravi dvoma v brezkompromisnem, zapovedanem verovanju. V tem razcepu se Edwards tudi na odru razdaja do skrajnosti, prežet z vročico in strastjo v podajanju kot kakšen južnjaški fanatični pridigar in krhkostjo nastopa, ki jo ponazarja sestop v bolj intimen, introvertiran svet.

Skrbel bo za 215 vernikov iz Leipziga in za židovski skupnosti iz Dresdena in Chemnitza. Kot pravi, njegova naloga prav gotovo ne bo lahka, saj se je večina tamkajšnjih Židov priselila iz nekdanje Sovjetske zveze, **kjer jih ni nihče poučeval o veri.** Veliko jih govori samo rusko.

RIM, 10. aprila - V svetem mestu odmeva, da letos v sveti deželi praznujejo tako rekoč hkrati vsi, judi, ki so bili najprej, kristjani, ki so prišli za njimi in iz njih, in muslimani, **ki so se zadnji pridružili veri** v enega samega boga. Rimljani kljub temu ne pozabijo opomniti, da tudi jeruzalemski križev pot ni tak kot rimski, kajti v Rimu nosi križ sam Janez Pavel II.,

Razlogov je več in tudi takšni so v ozadju, v splošnem pa so motivi isti kot drugod po svetu. V ospredje v zadnjem času vse bolj prihajajo politični motivi; zaradi spremembe uradnega nauka cerkve je postalo **zelo težko antisemitizem graditi na veri**

Trockistična in nekatera maoistična združenja so bila sekte. **Vse je bilo podrejeno veri**, realnost kot taka ni bila več zaznavana. Bili so šefi, ki so se obnašali kot guruji.

Letošnje poletje v Niameyju je v znamenju barv, kar ni vseč pripadnikom islama, ki naj bi bil tamkajšnja edina modna biblija, **saj tej veri pripada kar 90 odstotkov prebivalstva.** Islamisti seveda predlagajo črno.

Rim - Karol Wojtyła, papež Janez Pavel II., je dan pred dvajseto obletnico papeževanja poslal škofom svojo trinajsto encikliko, ki so jo za vatikanskimi zidovi pripravljali dvanajst let, papež pa jo je zasnoval že leta 1982. **Enciklika govori o veri in** razumu, ki bi ju poljski

papež za tretje tisočletje krščanstva rad povezal in združil, prepričan, da sta doslej razdružena razum in vera v prihodnje lahko krili, ki bosta človekov duh ponesli do razumevanja resnice.

Tehtnica v soočenju vodstva avstrijske Cerkve z zahtevami božjega ljudstva po demokraciji se je počasi obrnila na stran vernikov, ki niso več pripravljeni imeti za vrhovne dušne pastirje kogarkoli. Analitiki menijo, da so se verniki zlasti naveličali nenehnega Krennovega ocenjevanja z vrha, kdo je zvest papežu in kdo ne, **kdo je zvest veri in kdo ne**. Dejstvo, da velja Krenn za škofa, ki je najbolje zapisan pri papežu Janezu Pavlu II., mu v avstrijski Cerkvi v sporu z liberalnim krilom ni veliko pomagalo.

Še zmeraj prijateljuje z rabinom, četudi se je oddaljila od vere, ker »hoče sama krmariti svojo barko«. **»Če sledite določeni veri,** je vse predvideno, veste, kdo ste, od kod prihajate, kam greste. Mene pa je groza dogem, raje presojam čisto sama.«

Nekdanji premier Mesut Yilmaz je istega dne izrekel svarilo, da se bodo volivci aprila odločali med posvetno in islamsko državo. Eden zmernejših voditeljev islamistične Stranke kreposti Abdullah Gul pa mu je v petek odvrnil: »Zadnja stvar, ki si jo želimo, **je država, ki temelji na veri**.« Poudaril je, da so se veliko naučili iz napak zdaj že prepovedane Stranke blaginje, ki je na zadnjih volitvah leta 1995 dobila večino glasov in dve leti pozneje sestavila prvo islamistično vlado v državi.

Ustroj naših možganov je nedvomno genetsko pogojen; če znajo uspešni memi izkoriščati posebnosti našega uma, da zagotovijo svoje razmnoževanje, bo smrtonosen mempleks iztrebil tiste, ki se najlaže okužijo, tiste, ki jih bo ideologija tako prevzela, da bodo zanjo pripravljeni žrtvovati svoja življenja. Neizbežno bodo torej preživeli tisti bolj odporni, pri katerih so za replikacijo memov ključne lastnosti manj izražene - v primeru evropskih verskih pogromov torej **tisti bolj nagnjeni k strpnosti in manj podložni goreči veri**.

To zadnje bi bilo morda celo najslabše. Brez aktivnega stika z družbenimi zadevami bi postala cerkev sčasoma neodmevna, **to pa bi škodilo veri**. Tudi vera potrebuje nekoga, ki jo širi in ohranja v javni zavesti.

Gotovo bo, a kakšna? Če bodo stvari tekle kolikor toliko normalno, bo brez reforme najbrž usihala naprej **in odstopala prostor veri** brez cerkve, drugim veram, sektam, brezverju.

Generalno si lahko nespremenjena najbrž opomore le z generalno krizo - in to nazaj v verski fundamentalizem.

»Musliman se lahko poroči **z žensko, ki pripada drugi veri**, kajti njena vera vsebuje nauke, ki jih ima koran. Kadar se torej pripadnica druge vere poroči z muslimanom, lahko ostane v svoji veri, če hoče.

Ustroj naših možganov je nedvomno genetsko pogojen; če znajo uspešni memi izkoriščati posebnosti našega uma, da zagotovijo svoje razmnoževanje, bo smrtonosen mempleks iztrebil tiste, ki se najlaže okužijo, tiste, ki jih bo ideologija tako prevzela, da bodo zanjo pripravljeni žrtvovati svoja življenja. Neizbežno bodo torej preživeli tisti bolj odporni, pri katerih so za replikacijo memov ključne lastnosti manj izražene - v primeru evropskih verskih pogromov torej tisti bolj nagnjeni k strpnosti **in manj podložni goreči veri**.

To zadnje bi bilo morda celo najslabše. Brez aktivnega stika z družbenimi zadevami bi postala cerkev sčasoma neodmevna, **to pa bi škodilo veri**. Tudi vera potrebuje nekoga, ki jo širi in ohranja v javni zavesti.

Gotovo bo, a kakšna? Če bodo stvari tekle kolikor toliko normalno, **bo brez reforme najbrž usihala naprej in odstopala prostor veri** brez cerkve, drugim veram, sektam, brezverju.

Generalno si lahko nespremenjena najbrž opomore le z generalno krizo - in to nazaj v verski fundamentalizem.

»Musliman se lahko poroči **z žensko, ki pripada drugi veri**, kajti njena vera vsebuje nauke, ki jih ima koran. Kadar se torej pripadnica druge vere poroči z muslimanom, lahko ostane v svoji veri, če hoče

5 GOVORI SEJ DZ + ODPRTI KOP TVS

Gospod Henigman, največkrat slišiš ali pa slišite to, česar človek ni izrekel in kar je v vaši podzavesti. Če ste me slišali v prejšnji razpravi, **da sem rekel eno besedo proti veri**, še manj eno besedo proti vernikom, lepo prosim, preberite magnetogram, in se bom opravičil. Tega niti tokrat niti kdajkoli nisem govoril, tega nisem govoril niti v časih, ki mi jih očitate, tudi iz razloga moje vzgoje in spoštovanja do mojih staršev, ki sta bila oba verna in sem ju takrat, tudi ko sem imel visoko funkcijo v prejšnjih časih, cerkveno pokopal.

upamo, da takrat, **ko govorimo o veri** ali o neveri, ko govorimo o cerkvah ali o verskih skupnosti, o svobodi, o enakopravnosti in tako naprej, govorimo o nekih

organizacijah, katerih etika temelji na veri ali prepričanju, različno obravnavanje, zaradi vere ali prepričanja, posameznika ne predstavlja

Lucia je razredna učiteljica, rodila se je v Ženevi, njena mati je Britanka, oče Italijan. Pred petnajstimi leti **se je spreobrnila k muslimanski veri**

Pa spet naj ne bi zvenelo kot receptno. Jaz, ko sem knjigo bral, sem nekajkrat pomislil: "**Ampak če to nekdo bere, ki zelo malo ve o veri ali pa jo išče**, lahko vzame kot receptno. " Meni je bolj spodbuda, da se človek zna opredeljevati pri sebi

Kdo v veri delati kaj (vztrajati v veri)

Z **meditacijo, rastjo v veri** in na podlagi naše izkušnje z vero si prizadevamo ljudem pokazati pot, vendar ne od zgoraj kot kakšni veliki učitelji- jaz nisem nikakršen veliki guru- temveč preprosto, z osebnim spremljanjem in ponujanjem možnosti, da nas spremljajo

Najbolj znana katoličanka na Kosovu je bila pokojna mati Tereza. **Proti koncu svojega življenja pa se je katoliški veri čedalje bolj približeval** tudi pokojni predsednik Rugova.

Vsekakor od naših medčloveških odnosov, o tem kako smo povezani in v kakšnem okolju živimo, je odvisno tudi o tem, kako in kje prepoznavamo Boga. Ob iskanju poti in načinov, kako oznanjati Božjo resnico mladim so kot pomemben dejavnik izpostavili izkušnjo Boga in pa osebno **pričevanje tistega, ki poučuje o veri**, se pravi kateheta samega. Vsekakor je do skupnih zaključkov pripeljalo tudi medsebojno druženje in pogovor vseh zbranih.

Iran je poskušal spremeniti v moderno državo, toda v državi se je razrasla korupcija. **Prebivalci Irana so se vedno bolj obračali k veri**, ajatole pa so dobivali vedno več moči. Šah je umrl v samoti.

Pogovarjamo se o tračih, pogovarjamo se o avtomobilih. **Mi bi želeli, da bi se pogovarjali tudi o veri**, o teh globljih vprašanjih, ki nas zadevajo. O teh vprašanjih govorimo, če zbolimo, če se nam kaj zgodi, ampak mi želimo, da je vera ena od tem v življenju tako kot druge.

Vidimo, da tudi tisti **Romi, ki pripadajo nekatoliški veri**, tudi muslimanski recimo, da so po duši bolj Katoliški kakor ne. Recimo zelo častijo Marijo, Jezusa, ki ga seveda Muslimani častijo oziroma priznavajo samo kot preroka, ne pa kot Božjega sina, medtem ko Cigani ga res prostodušno častijo kot Boga, na prvem mestu pa je seveda čaščenje Marije, zato se njen v čast postavljajo mnoge kapelice po ciganskih taborih in se tam tudi ljudje zbirajo oziroma naši Cigani oziroma Romi in je pravzaprav Marija Marijika, kakor ji rečejo na Slovenskem, na prvem mestu v tej piramidi in se jo včasih celo časti ali celo malikuje po Božje.

Dve desetletji po demokratičnih spremembah, smo se navadili, da so te vsebine prisotne v tisku in elektronskih medijih, v zadnjem času pa vse bolj tudi na internetu in v oglaševanju. S prisotnostjo vere v medijih pa se seveda odpirajo vprašanja, **na kakšen način govoriti o veri** in Bogu. Na zahodu imajo govorico verskih oddaj veliko bolj izdelano, recimo BBC, njihove verske oddaje so izjemno dobro pripravljene, govorijo z govorico televizije, ko si na televiziji.

In danes nam boste zapeli? Pesem Jana Mori, **ki je zavezana veri**, upanju in ljubezni. Ljubezen je tista, zaradi katere je Kristus vstal od mrtvih in tudi tista, ki povezuje vse nas ljudi med seboj in nas združuje

Večina prebivalcev Kambodže je budistov, vendar pa sestre zagovarjajo misel, **da ni pomembno, kateri veri pripadaš**. Prebivalcem skušajo približati temeljne vrednote za življenje

6 PERIODIČNI TISK

Vedo namreč, da vsako dobro delo, pa naj bo še tako koristno, izgubi svoj pravi smisel, če ta, ki ga je naredil, o njem trobi pred seboj, kakor to delajo hinavci, da bi jih ljudje hvalili. Prav zato lahko **štejemo za veri izrazito nenaklonjene** že družbene razmere, ki verujoče silijo v razglašanje tega, kar so storili prostovoljno v dobro drugega ali skupnosti, ne da bi imeli od tega sami kakšne posebne koristi. Če seveda ne štejemo prijetnega občutka, s katerim je človek nagrajen vsakič, ko preseže omejenost lastnega egoizma

Očitno so o korporativnem kapitalizmu v SDS bolj obveščeni kot o navadnem. **Hlapčevati se sme le pravi veri** in to ne glede na to, da je “poravnava” države z RKC pravno ničen akt, saj je bila denacionalizacija otoka dokončno in pravnomočno zaključena že lani, in sicer v prid države, potrdilo pa jo je tudi ustavno sodišče.

Na prvi pogled je jasno, da je asket, njegova mirnost pa se hitro razširi med nami. **O veri govori iz drugačnega, vsaj zame novega zornega kota.** O spovedi, na primer, pravi, da je zelo pomembna.

Kdo V veri delati kaj (kdo v veri najti uteho, koga vzgajati v veri, v veri videti kaj, pomoč je začela iskati v veri, kdo v veri vzgajati koga, kdo biti vzgojen v veri)

Vendar mi je bilo leta 1975, ko sem se vrnila na turnejo, že triintrideset let. Vmes so se pojavile številne mlade igralk, kot na primer Martina Navratilova in moja rojakinja Evonne Goolagong, ki jim nisem bila kos,« je v knjigi »The Winning Faith« zapisala avstralska legenda, ki je svoje poteniško **življenje posvetila veri** in v Perthu deluje kot pridigarka.

V tem boju je moral dosledno zanikati papeževo avtoriteto, moral je zavreči mašo, večino zakramentov, vice, post, menišstvo. **Terjal je, da se je treba vrniti k pravi stari veri.**«

Urban Tekstor - Kalec se je povzpел do dvornega kaplana, bil je tudi odločen nasprotnik reformacije, toda ostal je na dvoru kralja Ferdinanda tudi potem, ko so ga 1554. potrdili za ljubljanskega škofa,« pravi zgodovinar Mirko Rupel. »A je le včasih utegnil priti v Ljubljano ali Gornji Grad, **k novi veri nagnjeni člani ljubljanskega stolnega kapitlja** pa so imeli kar proste roke. Sčasoma je moral Kalec le postati pozoren.

Kandidate so zaslišali in snemali s kamero, zaposlitev so odobrili šefi scientologije. Ravno religija naj bi bila kriva za razpad zakona z Nicole, trdi Morton, **saj bi Avstralka lahko ogrozila njegovo predanost veri.** Ko jo je leta 2000 zapustil, je ni skrbelo le za otroke, ampak tudi za posnetke, na katerih so bile podrobnosti o njunem spolnem življenju, bala se je, da jih bodo, če bo govorila o veri, razkrili javnosti.

Ravno religija naj bi bila kriva za razpad zakona z Nicole, trdi Morton, saj bi Avstralka lahko ogrozila njegovo predanost veri. Ko jo je leta 2000 zapustil, je ni skrbelo le za otroke, ampak

tudi za posnetke, na katerih so bile podrobnosti o njunem spolnem življenju, **bala se je, da jih bodo, če bo govorila o veri, razkrili javnosti**. Morton citira Hubbardovega sina Ronalda De Wolfa, ki se je sprl z očetom in je v intervjuju za Playboy povedal: »Nad človekom imaš popoln nadzor, če veš za podrobnosti o njegovem spolnem življenju in fantazijah ter imaš vse to tudi posneto.

Cruise z ženo Katie ter Davidom in Victorio Beckham, **ki naj bi ju pritegnil k veri**.

O svoji veri pove, da »prej ali slej prideš do ugotovitve, da je bog en sam, pa kakor koli ga že obračaš. Na potovanjih ugotoviš tudi, da je življenje bistveno drugačno in veliko širše, kot o njem uči institucionalizirana religija, ki uokviri boga in vero omeji na dogme.«

V njej je na steni velika podoba, naslikana na platno natanko pred dvesto leti s čopičem tirolskega mojstra Boltežarja Klenkha. Veliko podobo (4,4x3,5 m), ki je nekakšen strip, sestavlja 24 prizorov, podrobnih prikazov mučenja sv. Jurija, kar je ukazal cesar Dioklecijan, **ker se njegov junaški in zvesti vojščak ni hotel odpovedati krščanski veri**.

Prav tedaj, ko se je župnik Matija Košak zavzel, da bi na Zaplazu zgradili primerno cerkev, so mu iz Ljubljane odgovorili, da tisto leto - 1839. - na Čatežu ne bo birme, »če ne odpravi vse nerodnosti in nespodobnosti, ki se uganjajo na Zaplazu«. Ko pa je po šestih letih prišel na Čatež birmat škof Wolf, se je sam prepričal, **da se na Zaplazu ne dogaja nič, kar bi nasprotovalo veri**. Zato je privolil, da postavijo cerkev.

Vzroke za nesprejetost je včasih treba iskati v posameznikovi osebnosti, drugič v predsodkih okolice, velikokrat pa gre za splet več različnih okoliščin. Med kulturne osamljence bi lahko uvrstili vse, ki jih vrstniki odklanjajo, **ker pripadajo drugi veri**, nižjemu socialnemu razredu ter drugi nacionalnosti ali rasi. Otroci, ki postanejo žrtve predsodkov, po značaju niso nujno vase zaprti in si velikokrat zelo želijo, da bi se lahko vključili v normalno življenje, a jim grobi odzivi okolja to preprečujejo.

Dejstvo je, da je za mnoge kristjane še vedno popoln neznanec.« Zato ni dovolj, da Svetega Duha le poznamo, meni papež: »Moramo ga sprejeti za vodnika svojih duš, za Učitelja notranjega življenja, ki nas uvaja v skrivnost Svete Trojice, **saj nas lahko samo On odpre**

veri in nam pomaga, da živimo vsak dan v polnosti. Duh nas sili k drugim, prižiga v nas ogenj ljubezni in nas dela misijonarje Božjega usmiljenja.«

Čeprav jo ljudje po vsem svetu poznajo kot **svetnico revežev, ki ni nikoli omahovala v svoji goreči veri**, pa knjiga z angleškim naslovom Mother Teresa: Come Be My Light, The Private Writings of the Saint of Calcutta (Mati Tereza: Postani moja luč; Zasebna pisma svetnice iz Kolkate) razkriva tudi njeno šibkejšo stran. Knjiga, kot poroča Jutarnji list, je zdaj na voljo tudi hrvaškim bralcem; gre za zbirko pisem, ki obsegajo kar šestdeset let korespondence, iz njih pa je mogoče razbrati, da se je velika dobrotnica kar pol stoletja spopadala s številnimi dvomi in negotovostmi, med drugim zaradi duševnega trpljenja izrazi nezaupanje do Boga in nebes: »Smejim se,« piše redovnica, »zato da skrijem svoje težave.«

Res pa je, da je pri nas veliko stereotipov. Saj če bi vprašali ateista, **kaj ima za povedati proti krščanski veri**, bi pa rekel, da so sežigali čarovnice ali pa da so požrešni, ker hočejo nazaj gozdove. Halima pa čudi, zakaj papeški dokument svari le pred zvezami med katoličanko in muslimanom.

Zahodna Cerkev pa je nasprotno prišla do sklepa, da podobe zaslužijo spoštovanje, ne pa oboževanja. Torej podobe so koristne, ker nekaj kažejo ljudem, **ker jih poučujejo o veri**, ne sme pa se jih častiti po božje.

Drži, da so bile številne gonilne duše povojnega povezovanja v Evropi - Konrad Adenauer, Jacques Delors, Alcide de Gasperi in Robert Schuman - vneti katoliki. Zaradi vere so imeli močan občutek kulturne in verske povezanosti med evropskimi državami in evropska zastava z dvanajstimi rumenimi zvezdami na modrem ozadju **se ima za takšno podobo prav tako zahvaliti katoliški veri**. Arsene Heitz, ki jo je oblikoval leta 1955, je navdih zanj našel v zadnjem delu novega testamenta, v Razodetju, kjer je govora o »ženi, ogrnjeni s soncem, ..., na njeni glavi pa venec dvanajstih zvezd«.

A to velja tudi za Evropo. Ta bi morala dobiti novo vlogo in postati bolj demokratična, večverska, samozavestna družba, **ki ne bo temeljila na veri** in pravljični zgodovini, temveč na strpni protinacionalistični viziji.

Uran posredno namiguje, da obstaja tudi etika, ki ni prava. **To je tista, ki ni utemeljena na veri.**

Samo nekajkrat sem se pojavila na t. i. 'sceni' in potem odnehala.« **Zatekla se je nazaj k veri,** spoznala ful fajn mladega župnika, sčasoma se je spremenila. Zdaj čuti, da živi.

Izbrani strokovnjaki iz področij anatomije, farmakologije, filozofije, psihologije, teologije in etike bodo dve leti v laboratorijih dobesedno mučili ljudi in ob tem raziskovali, ali vera v Boga blaži bolečino. Vodja projekta dr. Toby Collings z oxfordskega oddelka za farmakologijo pravi: »Ljudje pogosto povedo, **da se v bolečini obrnejo k veri,** in radi bi preverili, kakšna je psihološka podlaga tega.« Raziskovalci bodo prostovoljcem v laboratorijih simulirali lažje opekline (60 stopinj Celzija), ki na koži ne puščajo sledov, so pa dovolj močne, da se živčni sistem nanje odzove.

(No, če bi verske spomenike res hoteli počistiti, bi bilo to kar zahtevno delo, saj jih je v javnih parkih in zgradbah po vsej državi več tisoč, friz Mojzesa z zapovedmi pa visi tudi na samem vrhovnem sodišču, in sicer nad glavo vrhovnega sodnika). Zagovorniki verskih kipov in slik trdijo tudi, da 1. amandma ni namenjen **izganjanju vsega, kar diši po veri,** iz državnih ustanov in uradnih dopisov, temveč temu, da bi vladi preprečili oblikovanje državne cerkve ali podpiranje neke vere (vztrajajo, čeprav ne preveč prepričljivo, da Mojzesovih zapovedi skoraj ni mogoče pripisati eni sami veri, saj naj bi bile zelo splošne).

(No, če bi verske spomenike res hoteli počistiti, bi bilo to kar zahtevno delo, saj jih je v javnih parkih in zgradbah po vsej državi več tisoč, friz Mojzesa z zapovedmi pa visi tudi na samem vrhovnem sodišču, in sicer nad glavo vrhovnega sodnika). Zagovorniki verskih kipov in slik trdijo tudi, da 1. amandma ni namenjen izganjanju vsega, kar diši po veri, iz državnih ustanov in uradnih dopisov, temveč temu, da bi vladi preprečili oblikovanje državne cerkve ali podpiranje neke vere (vztrajajo, čeprav ne preveč prepričljivo, **da Mojzesovih zapovedi skoraj ni mogoče pripisati eni sami veri,** saj naj bi bile zelo splošne)

Mar ne drži, da je **islam edina civilizacija, ki popolnoma temelji na veri** in je zato v nasprotju z našo posvetno postmoderno kulturo, enako kot je Ratzinger? Navsezadnje so pisci ustave EU kljub odločnim prizadevanjem papeža Janeza Pavla II zavrnili predlog, da bi v njej omenili krščansko dediščino Zahoda.

Še več, Atta je celo prijavil krajo potnega lista, ker je hotel novega, da bi prikrl svoja potovanja v Afganistan. **Če hoče samomorilska misija uspeti, ne sme temeljiti le na veri.** Drži, »priročnik« je ugrabiteljem resda svetoval, da naj med celotno operacijo berejo Koran, toda Koran je bil tam bolj zato, da je mučenika držal v liku - da ga ne bi slučajno kaj posvetnega dekoncentriralo in odvrnilo od želje po mučeniški smrti.

Sami sebe lahko zaščitite le, če razumete vero. Kako bi lahko poučevanje vere bilo nekaj slabega, če se govori o etiki, vrednotah, o tem, kako postati boljši človek, nesebičen in radodaren: **vse velike vrednote pri človeku imajo svoje korenine v veri,** ne le islamu, temveč tudi v drugih verah. Ljudje, ki pravijo, da bi bilo vero treba iztrgati iz izobraževanja, se zelo motijo

Mogoče bi bili celo prizadeti. Toda dejstvo je, **da bi se mi v imenu sožitja odpovedali svoji veri,** oni pa bi pri lastni vztrajali. To ni ne verska enakopravnost ne strpnost, ampak hlapčevstvo. (12. 6. 2005)

S svojim delovanjem je škof Rožman »zaslužen« le za večje bratomorno prelitje krvi; ob koncu vojne se je umaknil (in izmaknil) odgovornosti. Če bi bil res »veliki prerok«, ki bi se žrtvoval za vero, in bil pravi »pastir« vernikov, **bi moral ostati v domovini in pričati svojo zvestobo veri** in vernikom. K osvoboditvi Slovenije od komunističnega totalitarizma škof Rožman ni ničesar prispeval, ne on (simbolno, moralno) ne domobranci sploh; ta boj so nosili na svojih plečih drugi, v večji meri celo nekateri komunisti sami; (preživeli) domobranci pa so bili tiho.

Drugi razlog, da se vračajo k religiji, pa je boj zahodnih držav in še posebej Amerike proti islamu po vsem svetu. **Muslimani so spoznali, da imajo sovražnike, ki se borijo proti njihovi veri,** zato se tudi bolj združujejo. Poglejte samo karikature, ki jih je objavil danski časopis!

Ljudje po televiziji več gledajo verske programe, največ knjig, ki so bile prodane zadnja leta, je prav verskih, vse pomembnejši je verski pouk. **K veri se je vrnilo veliko komunistov,** marksistov ... Tudi sam sem bil član Ljudske fronte za osvoboditev Palestine (PFLP), prav tako moja sestra, ki je bila administrativno zaprta že leta 1979.

Vera je sad duše, ne telesa. **Kdor torej hoče nekoga voditi k veri**, potrebuje sposobnost dobrega govora in pravilno mišljenje, ne pa nasilja in grožnje. Za prepričanje razumne duše ne potrebuješ roke, ne naprav za udarjanje niti kakega drugega sredstva, s katerim je mogoče drugemu groziti s smrtjo.’

In kaj smo še zvedeli? Da je »opravljal pomembno družbeno-kulturno vlogo, kar je povezano s parlamentom naše države, o katerem je pesnik lahko samo sanjal ter pel, da je svetovnonazorsko **ostal zvest katoliški veri** in da je ustvarjal v Avstro-Ogrski, nekakšni predhodnici Evropske unije, v kateri so živeli vsi Slovenci skupaj, kar pa žal ne velja za današnji trenutek«. Če bi rekel še kakšno o oklepnikih in če bi pravilno uganil, da bo branil slovenski vojak domovino na Kosovu, bi imeli na kupu vse, kar potrebujemo za dnevno politično rabo

7 ZAKONI RS

- zaradi vere ali prepričanja posameznika ali posameznice pri poklicnem delu v cerkvah in drugih verskih skupnostih ali v drugih javnih ali zasebnih organizacijah, **katerih etika temelji na veri** ali prepričanju, če zaradi narave tega dela ali zaradi konteksta, v katerem se izvaja, vera ali prepričanje predstavlja zakonito in upravičeno poklicno zahtevo glede na etiko organizacije